СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION I.

РІК XLIX. Ч. 189. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 18. серпня 1941. No. 189. Jersey City, N. J., Monday, August 18, 1941 VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

RECEIVED

LIBRARY OF CONGRESS WASHINGTON D C

КЛЯВДІЯ ОЛЕСНИЦЬКА.

ПРОФЕСІЇ ДЛЯ ЖІНОК

Вакаційна передишка добігає кінця. Ще тиждень-два, і почнуть охолоджуватися першими осінними подмухами мійські мури та назад втискати у свої рамена усіх цих, що втікали перед їх гарячим дотиком в гори, ліси, чи над береги океану. Для дітвори та молоді голосить це кінець вакаційного безділля — для родичів, що клопочуться її будучністю, конечність призадуматися та повзяти рішення, у якому напрямі спрямувати талани, замилування та стремління своїх дітей.

Не легка це справа, коли зважити, скільки річей треба при цьому брати під увагу — як велика відповідальність спадає на кожного, хто береться молодій та недосвідченій одиниці намічувати шлях, що по ньому мають іти її життєві амбіції. Бо хоч сьогоднішна молодь проявляє багато самостійности і звикла робити власні рішення багато вчасніше, як це бувало за часів молодости нашого старшого покоління — то всеж у складній справі вибору звання вона радо шукає вказівок у старших, по книжках чи окремих для цеї цілі пораднях. Також до родичів звертається не за самою лиш піддержкою з їхньої кишені, але відкликується до їх життєвого досвіду, знання зарібкових обставин та можливостей. Як не булоб, то родичі у цих справах багато заважують своїм голосом і беручи це під увагу американські виховні круги придбали цілу літературу на тему вибору звання, поручаючи її використання старшим і молоді.

Хлопцям лекше рішитися на вибір звання, чим дівчатам, і вони раніш проявляють замилування, що стають їм у цьому рішенні помічними. Може тому, що вже змалку почувають себе приналежними до табору, що як не в цілости, то в великій мірі несе відповідальність за родинні зарібки, та не зводять себе надією, що не скомплікованою дорогою подружжя розвяжуть матеріяльне питання своєї будучности. Але і для дівчат ця остання можливість стає щораз менче приманливою, бо життя вказує, як часто жінкам, мимо подружжя і родинних обовязків, треба шукати зарібкових можливостей та заздалегідь старатися про фахову для цього підготівку. Клюб Жінок Професіналісток Америки доказав на підставі анкет і статистик, що 90 процент замужних жінок, які працюють зарібково, змушені були до цього економічними обставинами.

У виборі звання дівчата роблять цю помилку, що тяжко рішаються на вибір непопулярних професій. Пару літ цьому так багато дівчат у Америці ішло на шпитальні піклунки, що часто по школах ця цифра доходила 80% цих, що дістали диплому покінченої „гайскул". Ця професія стала переповненою, і якби не воєнна підготівка Америки, що дала часову працю „норскам" по військових шпиталях — багато з них булоб сьогодня безробітними. А тимчасом на 557 професій записаних підчас останнього перепису населення лиш у трийцятьох не найдено жінок! Значить — дівчата мають у чому вибирати і пізнавши ці зарібкові ділянки з літератури на цю тему, чи суспільних пораден — можуть підібрати це, що буде найкраще відповідати їх умовим здібностям, фізичному здоровлю та окремим уподобанням.

Професії, що у них працюють жінки, ділять на три групи. До першої належать ці, що їх мають вони в переважаючій мірі у своїх руках — як професія шпитальних піклунок, навчання в загальних, музичних, чи фахових нижчих школах, бібліотекарство, косметика, бюрове секретарство, домашня служба. Врешті нова і багата ділянка т. зв. домашньої економіки, що розвивається на очах та зроджує що-раз то нові „джаби" для жінок. Належить тут усе, що вяжеться з поживою, одягом, прикрасою та улаженням хати, і розпадається воно на десятки окремих професій.

Цю групу занять уважають лекшою для успіхів з огляду на це, що у ній не стрічаються жінки з компетенцією мужчин. Початкова висота зарібків у цій клясі куди нища, як у інших — але й менші вимоги щодо шкільного образування. Та основне практичне знання ділянки, замилування та талант дають і тут вигляди на значні матеріяльні та моральні успіхи.

Друга група занять це та, де жінки працюють поруч мужчин у приблизно однаковому чисельному відношенню. Це праця у бизнесі, промислі, фабриці, реклямі — журналістика, видавнича діяльність, практичне мистецтво, радіо, готелярство, фізичне виховання і декілька професій, що ми й не дошукувалися у них жінок пр. остеопатія, оптометристика, фізіотерапія. У цих усіх професіях хоч вище образування не є необхідне, то всеж ці, що покінчили „каледж" мають кращі вигляди на успіх, можуть проявити більше ініціятиви та вибитися на провідні місця.

Врешті приходить третя група — ця, де американські жінки все ще становлять меншість і чисельне суперництво мужчин все ще непоборимe. Належать тут усі т. зв. університетські професії: медицина, право, дентистика, техніка — врешті суто-научна карієра. Вимагають вони не лиш довгих і коштовних підготовчих студій, але у жінок також непересічних здібностей, щоб побороти пересуди та упередження, що від них і поступова американська суспільність не є цілком вільною.

Публичні бібліотеки та виховні установи достарчують на бажання цілий інформативний матеріял про поодинокі зарібкові професії. Але всі, що дораджують у виборі звання погоджуються в одному: коли в молодої людини проявляється непоборний нахил до якогось продуктивного заняття — це найкращий покажчик професії, що її повинна вона вибрати. Справа переповнення цеї ділянки чи малої платні є без значіння, бо цього роду молодий працівник усе зможе зробити жерело зарібку і особливого вдоволення з праці, яку любить та знає.

Масарик і Жіночий Рух

Тома Гаррік Масарик, перший президент чехословацької републики, відомий не тільки як мислитель і політик, але також як і великий провідник повного визволення жінки. Для нього не існує „жіноче питання" як питання тільки жінки. Воно є теж і питанням чоловіка. Бо чоловік і жінка. з дітьми, становлять соціяльну єдність: родину.

На ту тему находимо в Масарика такі думки:

„У першу чергу хотів би я дати вислів моєму переконанню, що спирається на довголітнім досвіді та обсервації не тільки нашого власного національного життя, але також життя інших народів: ніяк не можу найти, щоб чоловіки перевищали жінок, чи це в ділянці інтелектуальній, моральній, або тілесній — принайменше щодо сили нервів, бо ніхто не заперечить, що мужчини розвинули в себе більшу силу мязів. Найбільшу й найприроднішу ріжницю між чоловіком та жінкою добачую в тому, що жінка, яка стається матірю, мусить продовж довгого часу присвятитись виключно своїм материнським функціям та обовязкам. У наслідок цього мужчини захопили від початків цивілізації провід усіх позадомашних справ і тому, що мали змогу займатися ними без перерви, зуміли до певного ступня на всій цивілізації витиснути печать мужеського духа. Щоб дати один приклад: Жінки не могли бути вояками (поодиноких винятків не числимо), а тому, що у століттях людського розвитку, які лежать за нами, воєнне ремесло займало високий щабель у драбині національних вартостей, низько розцінювалося жінку та її працю.

Навіть фізично жінка не слабша від чоловіка; подумаймо тільки, яку працю виконують жінки у всіляких ділянках. Чи справді думають люди, що навчати у школах чи діточих садках, напружує менше, як носити великі тягарі? Чи легка праця стенографістки, телеграфістки, телефоністки, чи доглядачки хворих? А передусім як єсть із матірю, що приводить на світ дитину, що своєю виснажливою працею у кухні та домашньому господарстві дбає за хліб насущний та прожиток родини, до того нераз є в дуже тяжких грошевих умовинах — чи її праця легша ніж чоловіча?... Від багатьох літ уважно слідкую за розвитком жіночого руху й видається мені, що проти цієї справи висували більше пересудів, що більше тут наговорили дурниць, як про щонебудь інше".

„Що торкається політичного життя, то жінка може брати участь у політичній роботі так само, як мужчина. Практика виявила, що жінки можуть бути творчі на політичному полі. Причина, що не була ними досі, лежить у тому, що дотеперішня політика це пережиток мілітаризму й має в собі щось з насильства. Так як жінка не була допущена до війська, так само була виключена і з політики. Але як політика стає наукою, проводом громадянського життя, то й жінки починають брати у ній участь..."

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918, by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,

Жінки Проти Жінок

Уже двацять літ минуло з того часу, як мужчини цього краю надали своїм жінкам і дівчатам не лише право голосування, але й право бути вибраними на якийнебудь публичний уряд. Ухваленням цієї поправки до американської конституції американські мужчини признали жінки здібними до голосування й до справування публичних урядів.

По упливі двацяти років від заведення виборчого права для жінок не від речі відай буде спитатися: як використали жінки це право?

Чейже вільно буде поставити таке питання чоловікам, коли ставить таке питання Ґрейс Адамс, американська журналістка, широко відома як знавець психольогії.

Що зробили жінки в політиці?

У своїй статті в „Норт Америкен Ревю", вона відповідає коротко: Досі вони з цими правами нічого не зробили. Всі ці старі дівки, що колись вели справжній хрестоносний похід за політичне зрівнання жінок з чоловіками, краще були би зробили, якби були сиділи дома, виховували діти й сіяли ріпу.

Щоб не бути голословною, Ґрейс Адамс подає на свої висновки фактичні докази. Передовсім вона застерігається перед певними помилковими думками на основі її слів; вона говорить виключно про політику, а не про досягнення на інших полях. На інших ділянках жінки в Америці добилися поважних досягнень. Але Ґрей Адамс хоче говорити про жінки в політиці.

Правда, жінки ведуть важні відділи федерального уряду. Секретарка Перкинс, суддейка Аллен, панни Ленрут і Андерсон стоять на чолі двох важних дивізій департаменту праці. Одначе ці жінки не дісталися на це становище через вибори. Вони були встановлені на уряди, і то встановлені мужчинами.

Правда, в сенаті конґресу на 96 членів засідає дві сенаторки, а в палаті послів конґресу понпри 429 послів засідає 6 посолок. За останніх двацять літ було їх більше, разом 10, але по упливі двох років кожна з них відійшла з конґресу, щоб до нього більше не вертатися. Дуже можливо, що й ті сенаторки й конґресменки, що тепер засідають, жде така сама доля.

На якій основі заповідає таке Ґрейс Адамс? На тій основі, що обі сенаторки й більшість конґресменок це собі прості, конвенціональні й назагал пересічні господині, котрі в своїй молодості вийшли припадково за чоловіків, котрі добилися становища в політиці. Коли такий чоловік умирав підчас урядування, то губернатор його стейту встановляв його заступником його жінку, встановляв, очевидно, не на тій основі, що вона на позицію надавалася, але просто тому, що вона вдовиця. Рішала отже не заслуга, не справність, а сентиментальність ґубернатора. В одному такому випадку ґубернатор стейту іменував 87-літню вдову по сенаторі.

Про те, що зробили в Вашинґтоні ці сенаторки й конґресменки, ніхто нічого не знає. Навіть між їх найближчими сусідами мало хто памятає їх ймення. Про заслуги й не казати. „Як мені не вірите на слово", каже Ґрейс Адамс, „то попробуйте самі найти, з котрого стейту походила Марія Кларк або Вила Еслайк". Навіть як така посолка походила з визначної або багатої родини, і це не вспіло врятувати її від забуття. Кілько разів такі жінки по укінченні своєї каденції ставали до поновного вибору, стільки разів вони перепадали, бо тоді вони вже кандидували на свої власні заслуги.

Боротьба полів?

Міг би хтось сказати, що такі кандидатки перепадали при виборах тому, бо мужчини були проти них. Та Ґрейс Адамс уважає цю балачку про ворожнечу полів чистою байкою. Цю байку придумали певно, — каже Ґрейс Адамс, — розчаровані й огірчені жінки.

Правда в зовсім противному боці: „Чоловіки все були охочі, навіть справді раді піддержати здібні жінки й підсадити їх на драбину слави — не лише в публичному житті, але й в бизнесі, в професіях, в усякого роду дивних і небувалих підприняттях". Це чоловіки піддержували Амелію Ерґарт у її летах понад океани. Мужчини піддержували Алісу Гемилтон, щоб вона стала професором медицини в Гарвардському Університеті, і д-ра Флоренцу Сабин на вище становище в Рокефелерівському Інституті. Чоловіки голосували за жінками на становища директорів банків. Доперва, як ці жінки добилися становища завдяки піддержці мужчин, доперва тоді інші жінки стали їм приплескувати.

Що чоловіки зовсім не побоюють жінок у політиці, видно ще й з того, що більшість жінок, котрі попали в конґрес справжнім вибором, походить з тих околиць, де чоловіків є багато більше ніж жінок, де чоловіки віддали багато більше голосів.

Це все, на думку Ґрейс Адамс, вказує на те, що мужчини зовсім не погорджають жінками, які мають справжні заслуги, які мають відкриті очи, які вміють боротися в світі так, як борються чоловіки.

На це саме, на її думку, вказує піддержка, яку мужчини дають жінкам у ріжних бизнесах. Мужчини вже перестали любуватися в тих типах жінок, що вдавали зо себе ніжні сотворіння, що спиралися на чоловіка, як хмель на тичку.

Хто жінкам ворог?

Завдяки мужчинській помочі для жіночих бизнесів, завдяки полишуванні жінкам великих маєтків умираючими чоловіками, завдяки великим забезпеченням, полишеним жінкам чоловіками, жінки вже зібрали в свої руки великі маєтки. Як звісно, ці гроші мають великий вплив у політиці. Якби жінки справді хотіли вжити цих грошей на користь жінок, то конґрес нині був би повний жінок.

Колиж цього нема, то для цього факту Ґрейс Адамс находить хіба одно пояснення: видно, що цього не хочуть жінки. Видно, що жінки хочуть, щоб цим народом правили далі люди відважні, розумні й варті довіря. Пересічна жінка може багато говорити проти мужчини, але в глибині свого серця вона тайно вірить, що більше мужчин має ті високі чесноти, ніж жінок.

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

ДЯКОУЧИТЕЛЬСЬКА ПОСАДА до обняття від 1. вересня ц. р. Платня після умови. Зголошення слати до:
Rev. JOHN HUNDIAK,
641 Roosevelt Ave., Carteret, N. J.

ВЗОРИ КАНВА, НИТКИ ДО ВИШИВАННЯ D. M. C. І СТЕМПІЛЬОВАНІ РІЧИ.
UKRAINIAN BAZZAR,
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ Й ОКОЛИЦЮ
МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з прегарною металевою труною, двома автами, караваном, бальсамуванням, вживанням Похоронного Дому і т. д. **$295.00**
Все, чого треба, з вимком одіння й належитостей за церковну відправу й цвинтар.
S. KANAI KAIN
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИКА до ведення рієлестейтового бизнесу, котрий я посідаю. Є це апартаментовий дім з 35 комірниками. Вести цей бизнес за важко для жінки. На бажання подам повні подробиці. Приходіть до:
JENNIE FAMMLER,
944 Tiffany St., Bronx, N. Y. Apt. 54
між год. 10. рано й 2. попол. кожного дня з вимком субот і неділь.

Пошукується **ЖЕНЩИНИ** до ручного шиття при футрах. Не юнійної. Платня після умови. Голоситися до: 189-91
FURRIER STORE,
120 St. Mark's Pl. (East 8th St.)
New York, N. Y.

ПОШУКУЄ ПОСАДИ

Пошукую **УЧИТЕЛЬСЬКОЇ ПОСАДИ**, при українських громадах, в околиці Ню Йорку або Джерзі Ситі. Маю укінчений учительський семінар при Українському Педагогічному Товаристві у Львові, а також американську "High School". За ближчими інформаціями прошу писати: 188-9
Miss O. BIHANSKA,
82 Lake Ave., Ocean Grove, N. J.

Д-Р С. ЧЕРНОВ
● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіза крови для подружого свідоцтва.
● Гемороїди й желяки лікується без операції.
223 SECOND AVENUE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY. Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісові години 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуги.
X & флюроскоп. — Екзамінація $2.00.

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
Main Office:
383 Morris Avenue,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch Office (Філія):
969 South Broad Street,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 East 5th St.,
NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимаєсь похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.),
BRONX, N. Y.
Tel.: MEIrose 5-6577